

Hur försörjer sig sysselessatta individer?

- en fördjupning av
statistiken i BAS

Fredrik W. Andersson.

Innehåll

Inledning	2
Befolkningens arbetsmarknadsstatus	2
Inkomster	3
Huvudsaklig inkomstkälla.....	5
Sysseisatta.....	5
Individer som varken arbetar eller studerar	6
Arbetsrelaterad inkomstnivå	7
Hushållsnivå	8
Vuxna förankrade inom hushållen.....	11
Stora skillnader mellan andelen vuxna och barn som var förankrade på arbetsmarknaden	13
Förankrade på regionala statistikområde-nivå (RegSO).....	15

Inledning

En central och återkommande fråga i samhällsdebatten är hur sysselsatta individer försörjer sig. Frågan blir ännu mer aktuell när individer och hushåll drabbas av höjda räntor och en fortsatt hög inflationstakt i ekonomin.

Befolkningens arbetsmarknadsstatus

Totalt fanns det i Sverige i slutet av januari 2023 enligt BAS 5 121 500 *sysselsatta* individer som var mellan 15 och 74 år.¹ Sett till befolkningen mellan 15 och 74 år var 67,3 procent sysselsatta. Det innebär samtidigt att lite fler än 3 av 10 individer in åldersgruppen inte hade någon löneinkomst utbetald under januari månad 2023, och blir därför inte kategoriserade som sysselsatta i den nya registerbaserade Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS).

Av de 2 493 800 individer (32,7 procent) som inte var sysselsatta i januari framgår det av tabell 1 att flest var *pensionärer* (35,1 procent), därefter kommer två jämstora grupper som kategoriseras som *övriga* samt *studerande* (22,8 respektive 22,7 procent) i BAS. Drygt en tiondel av gruppen som inte var sysselsatta var *arbetslösa* (10,5 procent) och något färre var *sjuka*² (8,9 procent).

För gruppen individer som var antingen *arbetslösa* eller tillhörde gruppen *övriga* borde en del av dem ur ett teoretiskt perspektiv kunna vara sysselsatta eller studerande. Alla individer som blir arbetslösa är inte berättigade till arbetslöshetsersättning när finns det en risk att en del av de som blir arbetslösa hamnar i gruppen *övriga* i BAS. Totalt utgjordes gruppen av 831 200 individer, vilket motsvarar 12,8 procent av de som teoretiskt borde kunna jobba eller studera.³

¹ Folkbokförda sista december 2022.

² I arbetsmarknadsstatusen sjuka ingår individer som har ersättning från sjukpenning, arbetsskadepening, rehabiliteringspenning, boendetillägg, för personer med sjukpenning eller rehabiliteringspenning, smittbärrpenning, ersättning för karens, ersättning för riskgrupp och ersättning från avtalsförsäkring.

³ Andelen individer som varken arbetar eller studerar, "IVAS", beräknas som kvoten mellan grupperna individer som var arbetslösa eller tillhörde gruppen *övriga* dividerat med summan individer som antingen tillhörde de två tidigare nämnda grupperna alternativt var sysselsatta eller studerande. Vi exkluderar de individer som antingen var sjuka eller pensionärer.

Tabell 1:

Antal individer mellan 15 och 74 år och deras arbetsmarknadsstatus, januari 2023.

BAS arbetsmarknadsstatus	Antal	Andel
Sysselsatt	5 121 500	67,3
Arbetslös	262 700	3,4
Studerande	565 000	7,4
Pensionär	876 500	11,5
Sjuk	221 100	2,9
Övriga	568 500	7,5
Totalt	7 615 300	100,0

Källa: BAS, egna beräkningar.

Inkomster

I BAS kan vi nu analysera vilka typer av förvärvsinkomster och arbetsrelaterade transfereringar den arbetsföra befolkningen har på månadsbasis. Utifrån denna kompletterande information i BAS är det möjligt att se vilka månatliga inkomster individerna har och storleken på dessa. Positiva transfereringar som inte är arbetsrelaterade ingår inte, exempelvis barnbidrag och underhållsstöd, och inte heller kapitalinkomster.⁴ Trots att vi inte har heltäckande information om inkomster/transfereringar, väljer vi ändå för enkelhetens skull fortsättningsvis i texten att låta begreppet förvärvsinkomster och arbetsrelaterade transfereringar vara synonymt med totala inkomster.

I januari 2023, var som nämnts inledningsvis, 5 121 500 individer sysselsatta. För de allra flesta sysselsatta individer mellan 15 och 74 år var förvärvsinkomsten den största inkomstkällan (93,2 procent). Men via välfärdssystemet görs också en omfördelning av ekonomiska resurser. Ekonomiskt resursstarka individer för över ekonomiska resurser via skattesystemet till mindre ekonomiskt resursstarka individer. Ett resultat av detta ses i de beskrivande måtten av inkomstfördelningarna. Medianinkomsten av enbart förvärvsinkomsten var 32 500 kr i januari 2023, medan medianinkomsten från totala inkomsten, det vill säga förvärvsinkomst och transfereringar, var 34 000 kr. Detta kan ställa i kontrast mot medianlönen som var 33 200 kronor för Sverige 2021.

Olika grupper påverkas olika mycket av de arbetsrelaterade transfereringarna. Om man delar in samtliga individer i percentiler med avseende på deras inkomster, ser vi att vid den tionde percentilen, det vill säga de som hade de 10 procent lägsta inkomsterna, hade större inkomstskillnader mellan förvärvsinkomsten och den totala inkomsten. Från tabell 2 kan vi se att skillnaden mellan medianvärdet för totala

⁴ Kapitalinkomster är årliga medan i princip övriga inkomster/transfereringar är månatliga.

inkomster och förvärvsinkomsten var 1 500 kr, medan i den 10:e percentilen av inkomstfördelningen var förvärvsinkomsten 8 100 kr medan och motsvarande värde för totala inkomster vara 17 500 kr. Det innebär en skillnad på 9 400 kr. Även vid den 90:e percentilen ses även där skillnader, men nu på en modest nivå.

Tabell 2:

Beskrivande mått för förvärvsinkomster samt Totala inkomster*, januari 2023, kronor.

Inkomsttyp	P10	P50	P90
Förvärvsinkomster	8 100	32 500	57 000
Totala inkomster*	17 500	34 000	58 300

Källa: BAS, egna beräkningar.

Anm: *Är detsamma som förvärvsinkomster och transfereringar.

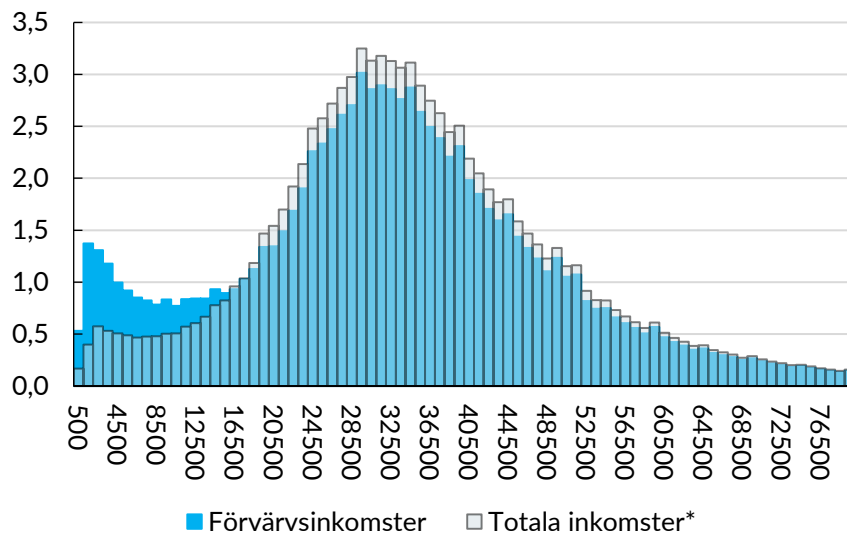
Figur 1 visar dessa två inkomsters fördelningar för samtliga individer mellan 15 och 74 år; förvärvsinkomster samt totala inkomster. Viktigt att ha i åtanke är att fördelningen fokuserar på de som är sysselsatta. Totalt var det 98 800 individer som saknade någon förvärvsinkomst trots att de var sysselsatta och 2 900 individer som vare sig hade några förvärvsinkomster eller arbetsrelaterade transfereringar. Detta motsvarar 1,9 respektive mindre än 0,1 procent av de sysselsatta.

Effekterna från välfärdssystemet ses tydligt i förändringen av de beskrivande måtten av fördelningarna av inkomster, men ses kanske ännu tydligare i fördelningars olika kurvaturer i figur 1. Det är betydligt fler som hade lägre förvärvsinkomster (ljusblå nyans) än motsvarande inkomster från totala inkomster (grå med kantlinjer).

Totalt var det 20,9 procent som hade en förvärvsinkomst som understeg exempelvis 20 000 kr medan motsvarande andel var 13,2 procent vid totala inkomster, det vill säga när även arbetsrelaterade transfereringar inkluderas. Det innebär att lite mer än var femte individ hade förvärvsinkomster som understeg 20 000 kr i januari. I det vidare inkomstbegreppet, totala inkomster, var det något färre än var åttonde individ som hade totala inkomster som understeg 20 000 kr i januari 2023.

I andra änden av inkomstfördelningen var endast 3,2 respektive 3,3 procent av de sysselsatta som hade förvärvsinkomst respektive totala inkomster som överstiger 80 000 kr.

Figur 1:
Fördelning av förvärvsinkomster respektive förvärvsinkomster och transfereringar (Totala inkomster) för sysselsatta individer, januari 2023, kronor.

Källa: BAS, egna beräkningar.

En ny variabel i BAS är individer huvudsakliga inkomstkälla. Även om individer är sysselsatta är det inte säkert att alla försörjer sig via arbetsinkomster. För att bättre kunna förstå individers (oavsett om de är sysselsatta eller inte) inkomstkällor har BAS kompletterats med ersättningsnivåer från bland annat *arbete, arbetslöshet, studier, pension, nedsatt arbetsförmåga, sjukdom, föräldraledighet, ekonomiskt stöd* samt *okänd*.

Huvudsaklig inkomstkälla

Sysselsatta

För att räknas som sysselsatt enligt BAS måste individer haft en utbetalning av löneinkomst som var minst 1 kr i januari. Det gäller dock inte för individer som är föräldralediga och inte heller för vissa med nordiska inkomster. En del av dessa individer kan helt sakna förvärvsinkomster men bedöms vara tillfälligt frånvarande i januari och definieras därför som sysselsatta.

Enligt BAS hade 91,4 procent av de sysselsatta sin huvudsakliga ersättning från arbete. Fyra andra ersättningstyper var förhållandevis stora; det är individer som var sysselsatta men hade sin huvudsakliga ersättning från: studier (2,2 procent), pension (2,3 procent), sjukdom (1,7 procent) samt föräldraledighet (1,8 procent).

Tabell 3:**Huvudsaklig inkomstkälla för sysselsatta individer mellan 15 och 74 år, januari 2023.**

Sysselsatta		
Ersättningstyp	Antal	Andel
Arbete	4 679 500	91,4
Arbetslöshet	15 500	0,3
Studier	110 800	2,2
Pension	116 700	2,3
Nedsatt arbetsförmåga	11 200	0,2
Sjukdom	87 300	1,7
Föräldraledighet	94 100	1,8
Ekonomiskt stöd	3 600	0,1
Okänd	2 900	0,1
Totalt	5 121 500	100,0

Källa: BAS, egna beräkningar.

Individer som varken arbetar eller studerar

Tidigare beskrev vi att det finns en grupp individer som teoretiskt sett borde kunna jobba eller studera. Totalt bestod denna grupp av 831 200 personer i januari 2023. För att ytterligare fördjupa kunskap om gruppen kommer vi här att analysera hur gruppen försörjer sig.

Det finns vissa grupper som det är tveksamt om de ska anses vara potentiell arbetskraft. Exempelvis gäller det individer som har pension, nedsatt arbetsförmåga eller är föräldralediga. En del av dem som tar emot ekonomiskt stöd kan till exempel vara utförsäkrade från Försäkringskassan på grund av bedömd långvarig nedsatt arbetsförmåga. Om vi exkluderar dessa grupper i både täljare och nämnare, blir antalet individer som varken arbetande eller studerade (IVAS) blir något färre. Totalt fanns innan selekteringen 831 200 i januari 2023 men gruppen minskas nu till 786 000 individer. Även andelen minskas, dock marginellt, till 13,3 procent istället för de tidigare 14,0 procenten. Det är en minskning med 0,7 procentenheter.

Tabell 4:**Huvudsaklig inkomstkälla för sysselsatta individer mellan 15 och 74 år, januari 2023.****Källa: BAS, egna beräkningar.**

Ersättningstyp	Antal	Andel
Arbete	4 800	0,6
Arbetslöshet	131 500	15,8
Studier	6 600	0,8
Pension	1 200	0,1
Nedsatt arbetsförmåga	5 300	0,6
Sjukdom	6 600	0,8
Föräldraledighet	32 100	3,9
Ekonomiskt stöd	93 500	11,2
Okänd	549 600	66,1
	831 200	100,0

Källa: BAS, egna beräkningar.

BAS kan också användas för att belysa individers förankringsgrad på arbetsmarknaden per månad eller över en längre tid. Detta har tidigare funnits i den registerbaserade aktivitetsstatistiken, RAKS, där det finns en variabel som indikerar om individen är etablerad eller svagt etablerad på arbetsmarknaden. I BAS används liknande tankegångar för att skapa ett kompletterande sysselsättningsmått.

Arbetsrelaterad inkomstnivå

Som ett komplement till sysselsättningsavgränsningen på 1 kr i BAS används ett tröskelvärde på 3 inkomstbasbelopp (IBB), eller motsvarande på månadsbasis, för att skapa en proxyvariabel om hur förankrad individen är på arbetsmarknaden. När individen har en inkomst som överstiger gränsvärdet, anses individen vara förankrad på arbetsmarknaden.⁵ Gränsvärdet för att klassas som förankrad på arbetsmarknaden i januari 2023 var 18 574 kr. Av de 5 121 500 individer som var mellan 15 och 74 år och som var sysselsatta i januari 2023, hade 81,4 procent en förvärvsinkomst som översteg gränsvärdet. Av de som hade ersättning från arbete som huvudsaklig inkomstkälla var 89,1 procent förankrade. Alltså givet att individens största inkomstkälla var ersättning från arbete, var nästan nio utav tio sysselsatta förankrade.

Avseende januari 2023 var andelen sysselsatta i åldern 15 till 74, 78,6 procent, något färre - 65,9 procent - var sysselsatta och förankrade på arbetsmarknaden, det vill säga hade inkomster i januari 2023 som översteg gränsvärdet.⁶ Transitoriska händelser, exempelvis sjukdom, kan till viss del påverka individers förankringsgrad och på marginalen förklara en viss del rörelsen.

⁵ Gränsen 3 IBB är årsbaserat. För att analysera en ögonblicksbild används ett viktat gränsvärde.

⁶ Nämnare är i detta fall den arbetskraften, det vill säga ej pensionärer och sjuka.

Totalt var det 827 900 individer som kom inte över tröskelvärdet för att anses vara förankrade. Största ersättningstypen arbete är en vattendelare vid bedömning av att vara förankrade på arbetsmarknaden, förutom ersättningstyperna sjukdom och föräldraledighet. Där hade 76,2 respektive 51,5 procent av individerna arbetsinkomster som översteg gränsvärdet. Av de individer som var sysselsatta, men hade sin huvudsakliga inkomst från annat än arbete, var totalt 72 procent av individerna inte förankrade på arbetsmarknaden.

Tabell 5:
Antal sysselsatta individer som har över respektive under 3 IBB uppdelat efter deras huvudsakliga inkomstkälla, januari, 2023, procent.

	Över gränsen*	Under gränsen*	Andel
Ersättningstyp	Antal	Antal	över 3 IBB
Arbete	4 172 500	507 000	89,2
Arbetslöshet	400	15 100	2,6
Studier	6 400	104 400	5,8
Pension	900	115 800	0,8
Nedsatt arbetsförmåga	1 100	10 000	9,9
Sjukdom	66 500	20 800	76,2
Föräldraledighet	48 500	45 600	51,5
Ekonomiskt stöd	100	3 500	2,8
Okänd	-	2 900	-
	4 296 400	825 100	83,9

Källa: BAS, egna beräkningar.

Anm: 3 IBB är omräknat för att motsvara ett gränsvärde som avser januari månad 2023 istället för årsbeloppet.

För individer mellan 15 och 74 år hade totalt 8,6 procent av de som klassats som sysselsatta i BAS en annan huvudsaklig inkomstkälla än arbete. Det innebär att av befolkningen mellan 15 och 74 år var det 38,6 procent av individerna som försörjde sig huvudsakligen på något annat än arbete i januari 2023. En del av dem finns naturliga orsaker var de inte arbetar, exempelvis studier, arbetslöshet, föräldraledighet och sjukdom. Men ur ett finansiellt perspektiv behöver många av de som saknar förvärvsinkomst eller har låga förvärvsinkomster försörjas antingen via offentliga medel, av någon annan person i hushållet/familjen eller att de har kapitalinkomster att leva av. Det föranleder att studera hushåll istället för individen.

Hushållsnivå

Många beslut som individer tar påverkar hushållets medlemmar. För flertalet individer går det ut på att maximera hushållens intäkter och detta görs bland annat genom att optimera individens arbetsutbud utifrån givna förutsättningar och preferenser. Därför faller det sig naturligt att nästa steg är att analysera individens etableringsgrad ur ett hushållsperspektiv. Hushållens byggs upp efter RTB:s hushålls- och

familjeidentitet.⁷ Dessutom delas individerna in i två analysobjekt; vuxna samt hemmavarande barn⁸. Motivet att separerar familjeförsörjarna ifrån de hemmavarande barnen grundas framför allt att barn till exempelvis ensamboende inte ska påverka hushållets förankring på arbetsmarknaden.

Nästa steg är att ta fram alla hushåll som har minst en individ som är mellan 15 och 74 år. Totalt identifieras 4 090 700 hushåll. I dessa hushåll fanns totalt 9 078 000 individer, varav 78,7 procent var mellan 15 och 74 år. I ett hushållsperspektiv är det också möjligt att leva på en inkomst. Tidigare identifierades totalt 568 500 tillhörande gruppen övriga i BAS. När vi nu går till att analysera hushållen, kan vi koppla 72,4 procent av de övriga till hushåll där de i januari eller senast ett år tidigare haft arbetsinkomster eller transfereringar. Där 80,0 procent av de kvarvarande individerna tillhörde hushåll som var ensamboende.

Hushållen kategoriseras sedan precis som individerna, förankrade eller inte på arbetsmarknaden. Om båda vuxna hushållsmedlemmar mellan 15 och 74 år är förankrade, anses hushållen som observationsenhet vara förankrad.⁹

Om hushållen var förankrad på arbetsmarknaden innebär det i huvudskenariot att båda vuxna i hushållen var förankrade. För hushåll där minst en individ var mellan 15 och 74 år var totalt 62,0 procent av hushållen förankrade på arbetsmarknaden i januari 2023 enligt den här definitionen. I 38,0 procent av hushållen var minst en vuxen person inte förankrad på arbetsmarknaden.

Sverige har 290 kommuner, alla har olika demografiska, näringslivsmässiga och geografiska förutsättningar. Ett sätt att exemplifiera hur heterogent Sverige är att studera tvärsnittsvariationen i andelen förankrade hushåll i januari 2023. De tre kommunerna som hade högst andelar av hushåll som var förankrade var Nykvarn, Staffanstorps och Lerums kommuner. Alla tre kommuner ligger i närhet av storstadskommunerna Stockholm, Malmö och Göteborg. Närheten av en stor arbetsmarknad samt att kommunerna har höga andelar eget boende är delvis en förklaring till de höga andelarna. Generellt hade geografiskt närliggande kommuner kring de tre nämnda storstäderna höga andelar av förankrade hushåll. Som framgår av figur 2 hade även Älmhult,

⁷ Antalet individer i undersökningspopulation blir färre till antalet eftersom när vi bygger upp hushåll exkluderar personer som är i RTB registrerade som övriga personer samt uppgift saknas. Detta gör på grund av att vi vill vara mer säkra på att vi fångar hushåll utifrån ett försörjningsperspektiv. Exempelvis om två personer av samma kön bor ihop utan ett registrerat partnerskap vet vi inte de endast delar boende eller om de är partners under äktenskapliga förhållanden. Ett annat exempel av boende som exkluderas är en 40-åring som bor hemma hos sina föräldrar eftersom det inte finns en vuxen i åldern 15 till 74 år. Andelen sysselsatta som var förankrade minskar med 1,1 procentenheter till 65,9 procent med denna avgränsning.

⁸ Med hemmavarande barn avses de individer som bor hemma hos sin(a) vårdnadshavare och är 15 år eller äldre. Medianåldern är gruppen hemmavarande barn var 21 år.

⁹ För den ensamboende är kravet detsamma som på individnivå.

Mjölby, Habo, Skövde, Lekeberg, Kumla samt Gällivare och Kiruna liksom kommuner kring Gnosjö, alla höga andelar hushåll som var förankrade på arbetsmarknaden. En trolig förklaring till att dessa kommuner hade höga andelar är en mix av ekonomiska förutsättningar/entreprenöriell anda, närheten till en dominerande arbetsmarknad, samt höga andelar av eget boende.

Om vi istället tittar på kommuner som hade lägre andelar av hushåll som var förankrade på arbetsmarknaden hittar vi i Stockholmsområdet Botkyrka, Södertälje, Norrtälje och Nynäshamn kommuner. Dessa kommuner brottas med demografiska förutsättningar som inte är så gynnsamma ur ett arbetsmarknadsmässigt perspektiv. I Skåne har kommuner som Lund, Perstorp, Simrishamn, Tomelilla samt Båstad låga andelar hushåll som var förankrade. Skånska Simrishamn hade lägst andel i Sverige. Simrishamn kommun kan kategoriseras med sämre ekonomiska förutsättningar, medan Lunds placering förklaras av en hög andel studenter kopplade till universitet. Däremot bor det i Båstad många välbeställda individer på ålderns höst. Runt Göteborgs kommun ses inte alls samma låga andelar, där är det mer generellt höga andelar. Det är först norr om Göteborg, i Tanums kommun som har låg andel av hushåll som var förankrade. Till viss del kan Tanum likställas med skånska Båstad, kustnära kommun med boende för en äldre generation.

Kluster av låga andelar av förankrade hushåll återfanns annars på nordvästra sidan samt utmed Vänerens östra sida och norr upp in i Värmland. Nästa stora kluster av kommuner med låga andelar var Jämtlands och Västerbottens län inland med undantag av Östersund, Åre och Krokoms. En förklaring varför kommuner i Jämtlands och Västerbottens län har låga andelar torde anledningen vara mer av karaktären sämre ekonomiska förutsättningar.

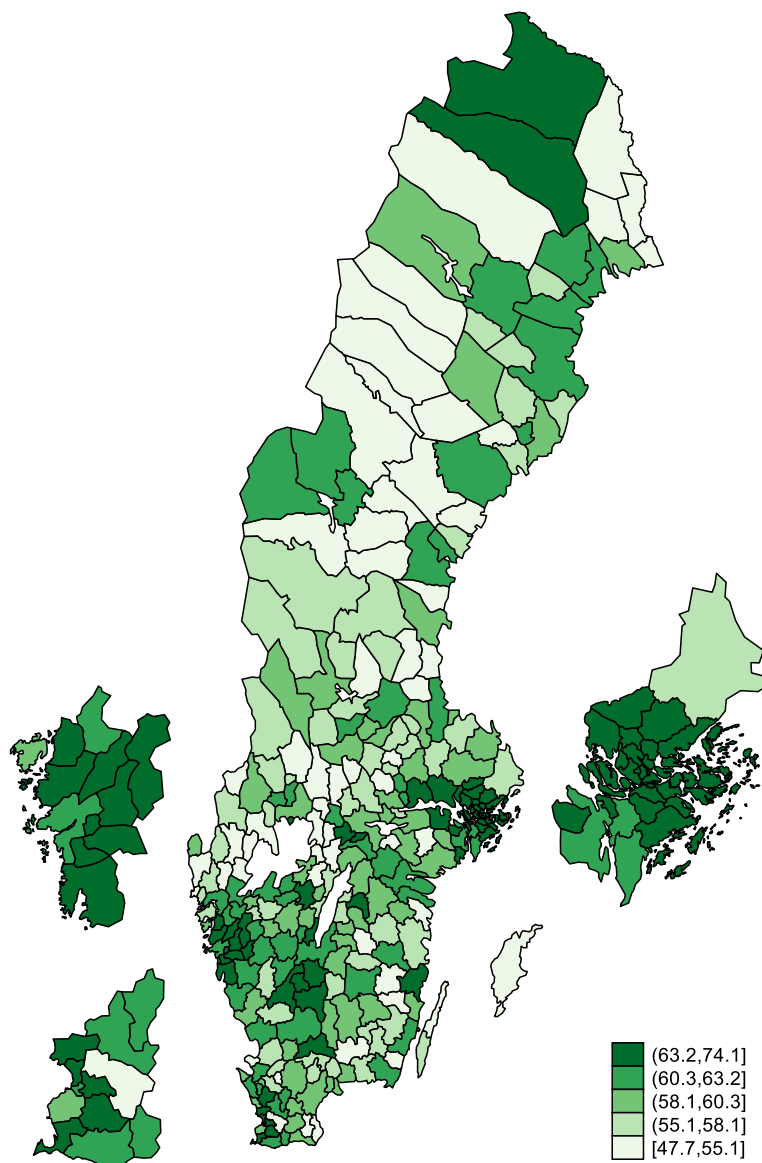
Tabell 6:

Lista över kommuner som hade högst respektive lägst andel hushåll som var förankrade på arbetsmarknaden, januari 2023, procent.

Placering	Kommun	Andel
1	Nykvarn	74,1
2	Staffanstorps	72,2
3	Lerum	72,0
4	Härryda	71,5
5	Mölnadal	71,5
286	Åsele	49,2
287	Ljusnarsberg	48,1
288	Borgholm	48,0
289	Övertorneå	47,8
290	Simrishamn	47,7

Källa: BAS, egna beräkningar.

Figur 2:
Andel förankrade hushåll per kommun, januari 2023, procent.

Källa: BAS, egna beräkningar.

Vuxna förankrade inom hushållen

Med den nya informationen i BAS kan vi också separat analysera individer som har försörjningsansvar för barn. Därför är nästa steg i analysen att rangordna kommuner efter andelen vuxna som var förankrade på arbetsmarknaden. I tabell 7 redovisas dessa andelar även redovisade för de hemmavarande barnen. Tabellen kompletteras även med andelen som var sysselsatta med inte förankrade på arbetsmarknaden, samt det traditionella måttet andelen sysselsatta i BAS.

Från tabell 7 framgår det återigen att Nykvarn hade högst andel vuxna i Sverige som var förankrade på arbetsmarknaden i januari 2023. Nykvarn hade låga andelar av vuxna som var sysselsatta men ej förankrade, samt låga andelar vuxna som varken arbetade eller studerade. Bilden är en annan när vi tittar på de hemmavarande barnen 15 år eller äldre i Nykvarn. Av dem var drygt var femte förankrad på arbetsmarknaden. Lerum hade återigen en topplacering vad gäller andelen förankrade vuxna. Däremot finns nu två nya kommuner bland de kommuner som hade högst andelar förankrade, Hammarö och Gällivare. En intressant aspekt med Hammarö och Gällivare är att mer än var tredje hemmavarande barn i Gällivare var förankrat på arbetsmarknaden medan motsvarande andel i Hammarö var var åttonde. Detta är ett tydligt tecken på att arbetsmarknaden i Gällivare inte bara är gynnsam för vuxna utan även visar att det fanns en hög efterfrågan på individer som ännu inte är familjeförsörjare.

I andra änden på listan återfinns återigen universitetsstaden Lund. Det finns förklaringar kopplade till den eftergymnasial utbildningen som förklarar Lunds placering på en kommunlista. Två saker som skiljer Lund från övriga kommuner (Hällefors, Filipstad, Perstorp och Högsby) på listan som hade lägst andelar vuxna som var förankrade är: i) att andelen vuxna som inte var förankrade var lägre samt ii) lägre andelar av hemmavarande barn som var förankrade på arbetsmarknaden.

Tabell 7:

De fem kommuner med högst respektive lägst andel vuxna som var förankrade på arbetsmarknaden, januari 2023, procent.

Placering	Kommun	Hushåll Andel för- ankrade	Individ i hushållet uppdelade på					
			Alla		Vuxna		Barn	
			Andel syss	förank- rade	förank- rade	ej för- ankrade	förank- rade	ej för- ankrade
1	Nykvarn	74,1	82,7	72,9	85,5	7,3	22,1	19,8
2	Lerum	72,0	83,3	72,2	85,5	8,3	20,4	22,2
3	Hammarö	67,9	83,2	73,2	85,0	8,2	12,4	19,7
4	Gällivare	66,7	87,7	77,0	84,7	9,6	34,2	18,1
5	Härreda	71,5	82,2	71,7	84,6	8,0	19,6	20,5
286	Hällefors	49,9	73,9	59,3	67,6	14,4	16,5	16,1
287	Filipstad	49,4	72,7	59,3	67,3	13,2	18,1	13,5
288	Perstorp	52,2	71,2	57,2	66,8	13,9	18,6	13,2
289	Högsby	50,0	72,4	58,5	66,0	14,0	23,9	15,1
290	Lund	53,8	67,8	54,3	64,9	12,4	13,0	17,8

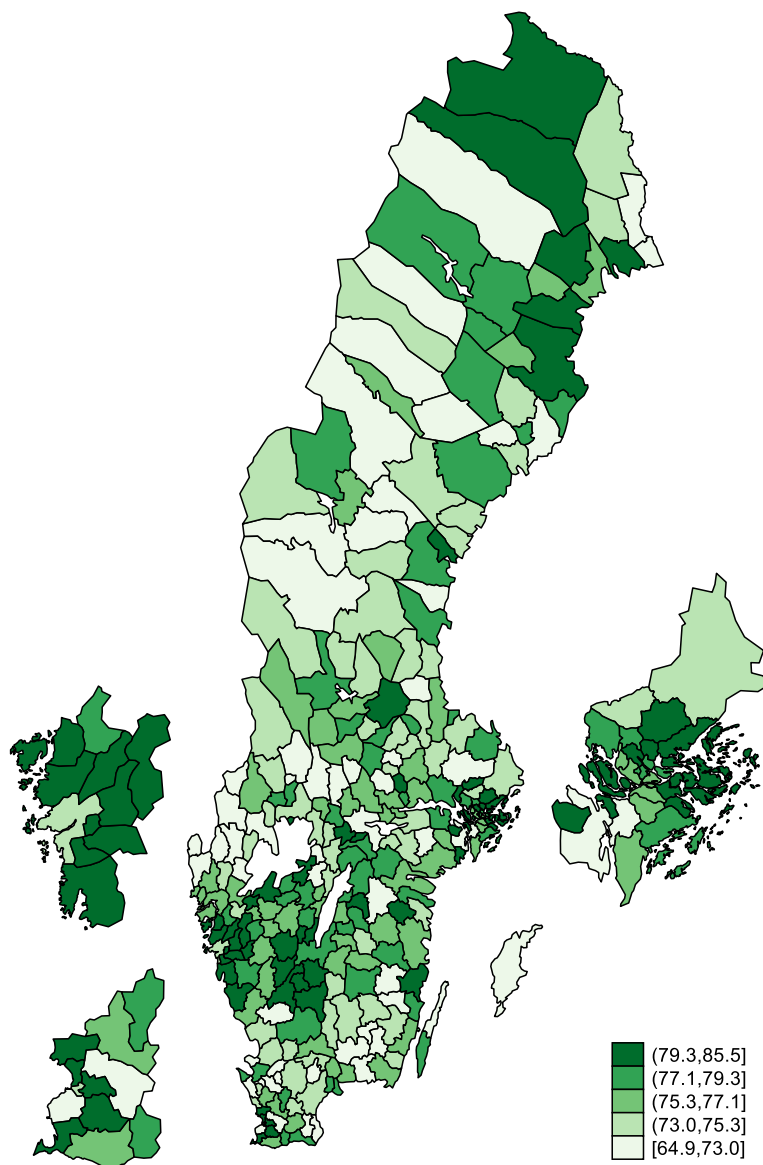
Källa: BAS, SCB, egna beräkningar.

Stora skillnader mellan andelen vuxna och barn som var förankrade på arbetsmarknaden

Höga andelar av förankrade hushåll var i många fall kopplade till kommuner som var geografiskt nära storstadsområden. När vi i nästa skede släpper hushållsperspektivet och tittar enbart på de vuxna som var förankrade ser bilden lite annorlunda ut. En del kommuner tappar sina relativa höga placeringar och andra kommuner får istället framskjutna placering. Från figur 3 ser vi att bland dessa kommuner finns bland annat Ulricehamn, Mullsjö, Oskarshamn, Surahammar, Falun, Timrå, Skellefteå, Piteå, Boden och Kalix.

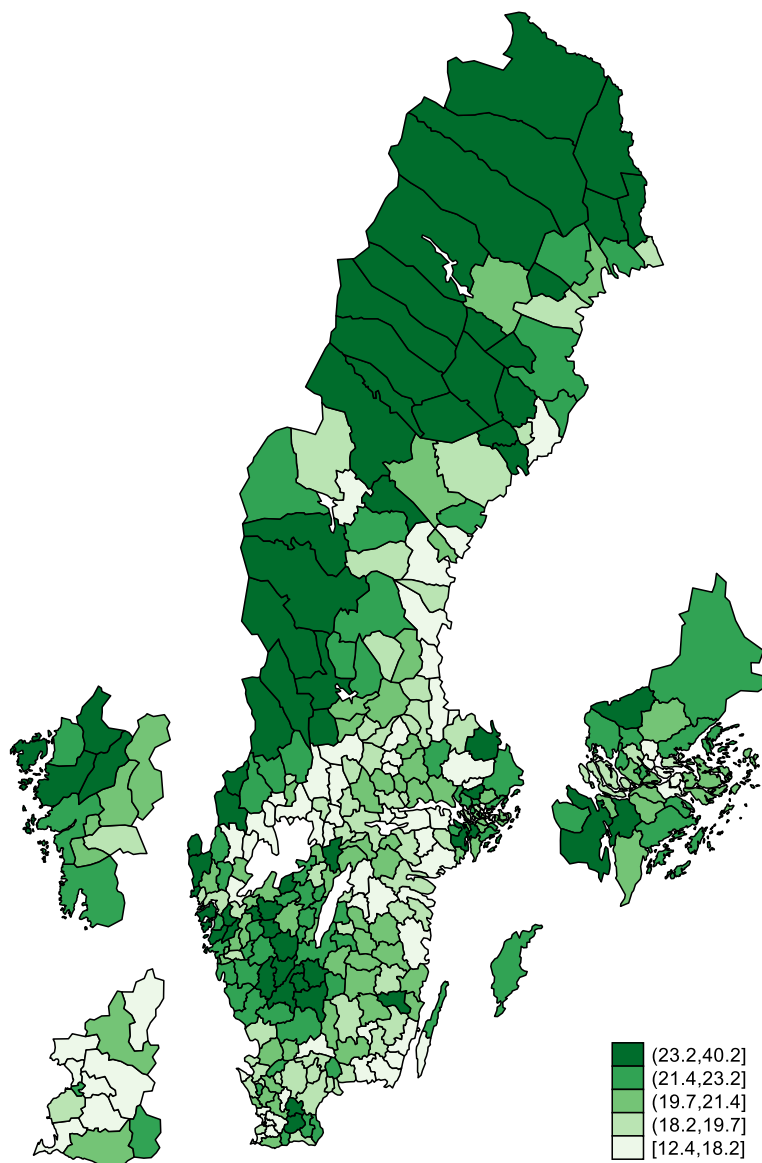
I nästa steg studerar vi de hemmavarande barnen, det vill säga barn som är 15 år eller äldre som är hemmavarande. Åldern på dessa individer varierar kraftigt, precis som orsaken till att de fortfarande bor hemma. En del av dem bor hemma då de fortfarande går i grundskolan och på gymnasiet, en del av dem kanske bor kvar hemma på grund av svårigheter att hitta eget boende, andra för att de studerar och vill minska sina kostnader. Orsaken till varför de fortfarande bor kvar med föräldrarna är bortanför denna studie. Däremot när vi på kommunnivå analyserar andelen hemmavarande barn som var förankrade på arbetsmarknaden utkristalliserar i stora drag en annan bild än den vi tidigare såg med vuxna som var förankrade. Av resultatet i figur 4 ser vi att kommuner runt de tre storstadskommunerna nu inte har en framskjuten placering. Däremot hamnar återigen kommuner runt Gnosjötrakten högt upp. Men även kommuner som Laxå, Södertälje och Botkyrka återfinns med bland de kommuner som höga andelar av hemmavarande barn som var förankrade. Därtill hade även ett stort antal av de kommuner som angränsar geografiskt till Norge höga andelar av hemmavarande barn som var förankrade på arbetsmarknaden. Men även stora delar av kommunerna i Västerbottens och Norrbottens län återfanns bland de högt rankade kommunerna. Noterbart är att en välmående kommun så som Hammarö hade den lägsta andelen hemmavarande barn som var förankrade på arbetsmarknaden. Samtidigt hade Hammarö en hög andel barn som studerade.

Figur 3:
Andel vuxna som var förankrade per kommun, januari 2023, procent

Källa: SCB, BAS, egna beräkningar.

Figur 4:
Andel barn som var förankrade per kommun, januari 2023, procent

Källa: SCB, BAS, egna beräkningar.

Förankrade på regionala statistikområde-nivå (RegSO)

Den sista geografiska nedbrytning som vi gör i den här rapporten är att vi nu bryter ned varje kommun på en än mer granulär nivå, nämligen deras regionala statistikområden (RegSO). Kommuner består ofta av områden med olika socioekonomiska sammansättningar och dessa kan exemplifieras genom deras RegSO-områden.

I tabell 8 redovisas de 10 RegSO som i Sverige hade lägst respektive högst andel vuxna som var förankrad på arbetsmarknaden i januari 2023. På listorna återfinns områden som är associerade till

bostadsområden som ligger nära universitet/högskolor. Lägst andel vuxna som var förankrade på arbetsmarknaden var Delphinen-Kämnärsvägen i Lund, där ungefär var nionde vuxen var förankrad på arbetsmarknaden. Det kan jämföras med sysselsättning i BAS på 31,3 procent.

Tabell 8:

De tio RegSO med lägst andel vuxna som var förankrade på arbetsmarknaden, januari 2023, procent.

Placering	RegSO	Kommun	Andel för- ankrade	Individ i hushållet uppdelade på					
				Hushåll		Vuxna		Barn	
				Andel syss	förank- rade	förank- rade	ej för- ankrade	förank- rade	ej för- ankrade
1	Delphinen- Kämnärsvägen	Lund	11,0	31,3	10,9	11,3	20,3	-	-
2	Porsön- Porsögården	Luleå	11,1	33,0	11,7	12,1	21,8	-	-
3	Studentstaden	Uppsala	13,0	41,6	14,2	14,7	27,5	19,2	7,7
4	Parentesen- Ulrikedal	Lund	12,3	33,3	12,4	14,7	20,9	12,0	16,0
5	Universitetsområde	Växjö	16,3	42,2	17,8	19,3	25,4	29,8	12,8
6	Västra Flogsta	Uppsala	19,6	39,1	19,4	20,3	20,0	17,6	23,5
7	Krokslätt Mossen	Göteborg	20,5	41,1	21,9	23,1	20,8	6,7	20,0
8	Olofshöjd	Göteborg	22,7	39,2	21,7	23,7	18,3	40,0	10,0
9	Sparta-Ideon	Lund	23,0	38,9	22,6	26,1	15,6	12,5	20,0
10	Kungshamra	Solna	29,8	41,4	25,7	29,3	19,1	-	-

Källa: BAS, SCB, egna beräkningar.

I nästa steg selekterar vi ut de fem RegSO i Stockholms, Göteborgs respektive Malmö kommun som hade lägst andel vuxna som var förankrade på arbetsmarknaden respektive de fem RegSO som hade högst andel vuxna som var förankrade. Dessa områden redovisas i tabell 9. Som komplement till tabell 9 finns även kommunkartor på RegSO-nivå för att fullständigt belysa den kommunala bilden av andelen vuxna som var förankrade i respektive RegSO och kommun.

När det gäller andelen vuxna förankrade är det en tudelad bild av kommunerna som målas upp. De områden som har högst andel förankrade vuxna hade runt 90 procent av de vuxna som var förankrade och ytterligare 5 procent av de vuxna var sysselsatta men inte förankrade på arbetsmarknaden. När vi exkluderar studentområden ses i motsatta änden på listan andelar av vuxna som var förankrade på drygt 50 procent i Stockholm, lite lägre i Göteborg och mellan 32 och 41 procent i Malmö. Sedan tillkommer runt 15 procent vuxna som var sysselsatta med inte förankrade på arbetsmarknaden. Denna bild visar än en gång på hur segregerade med avseende på arbetsmarknaden bostadsområden är i storstäderna.

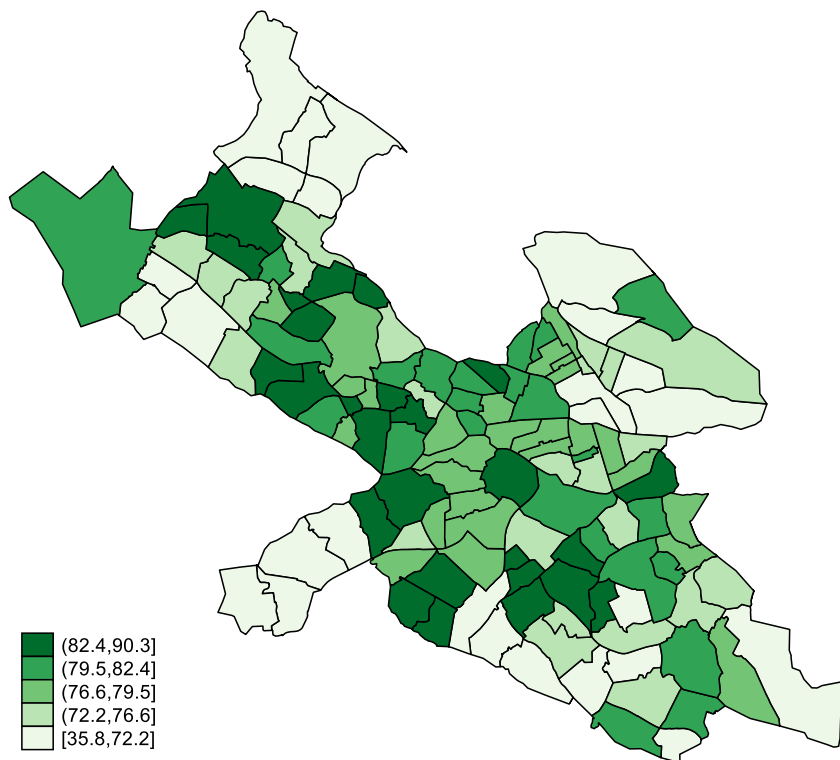
Tabell 9:

De fem RegSO med lägst respektive högst andelen vuxna som var förankrade på arbetsmarknaden uppdelat på Stockholms kommun, Göteborgs kommun och Malmö kommun, januari 2023, procent.

		Individ i hushållet uppdelade på						
		Hushåll	Alla		Vuxna		Barn	
Placering	RegSO	Andel förankrade	Andel syss	förankrade	förankrade	ej förankrade	förankrade	ej förankrade
Stockholm								
1	Bällsta	79,1	83,4	74,3	90,3	5,4	15,0	22,4
2	Långsjö	79,8	79,3	71,2	89,5	4,6	15,9	18,8
3	Bromma kyrka	81,4	77,1	68,1	89,0	4,2	15,3	21,1
4	Herrängen	77,4	78,6	69,7	88,3	5,5	12,2	19,3
5	Liseberg	71,9	84,5	75,0	87,8	7,7	17,9	17,9
123	Husby	48,7	63,8	48,7	56,5	13,8	27,3	19,6
124	Tensta	48,0	60,8	45,4	52,9	14,3	25,7	20,3
125	Rinkeby	45,5	58,2	43,0	49,3	13,8	25,5	19,9
126	Tekniska Högskolan	42,6	53,2	38,8	47,2	16,1	18,4	23,6
127	Universitetet	33,1	41,9	28,2	35,8	15,7	11,5	29,8
Göteborg								
1	Kärra Gerrebacka	80,9	81,7	72,2	89,6	6,2	19,8	20,4
2	Nolered norra	73,0	85,0	75,5	89,1	6,8	23,4	20,2
3	Fiskebäck södra	71,6	82,6	72,8	89,0	6,2	18,8	22,2
4	Björlanda	79,1	82,8	73,2	88,9	6,0	19,3	21,5
5	Hjuvik	76,9	82,7	72,9	88,9	5,9	18,4	23,6
143	Rannebergen södra	42,9	57,6	44,4	50,5	11,8	18,3	17,0
144	Hammarkullen centrala	42,8	55,3	41,8	47,8	11,9	23,0	16,2
145	Björkekärr Rosendal	35,9	57,3	37,7	42,6	19,7	20,8	17,7
146	Olofshöjd	22,7	39,2	21,7	23,7	18,3	40,0	10,0
147	Krokslätt Mossen	20,5	41,1	21,9	23,1	20,8	6,7	20,0
Malmö								
1	RegSO-Djupadal-Rosenvång	74,3	79,7	69,5	86,3	6,9	13,3	21,6
2	RegSO-Bunkeflostrand väst	73,0	79,7	70,7	85,3	6,8	15,4	18,0
3	RegSO-Tygelsjö by omland	76,2	80,0	70,2	85,1	7,0	15,7	19,6
4	RegSO-Vintrie-Skumparp	78,3	80,2	69,2	84,1	7,7	12,4	21,7
5	RegSO-Bunkeflostrand syd	74,9	79,8	70,2	83,9	7,8	13,5	17,7
87	RegSO-Persborg-Törnrosen	35,8	51,0	37,2	41,5	12,8	24,1	17,7
88	RegSO-Kryddgården	36,9	50,7	34,9	38,8	16,8	20,1	11,6
89	RegSO-Örtagården norr	34,2	45,1	32,8	37,0	12,1	21,8	13,3
90	RegSO-Herrgården norr	37,1	43,8	30,2	34,7	12,8	16,6	13,4
91	RegSO-Sorgenfri norr	26,3	51,5	30,9	31,8	21,8	23,8	6,0

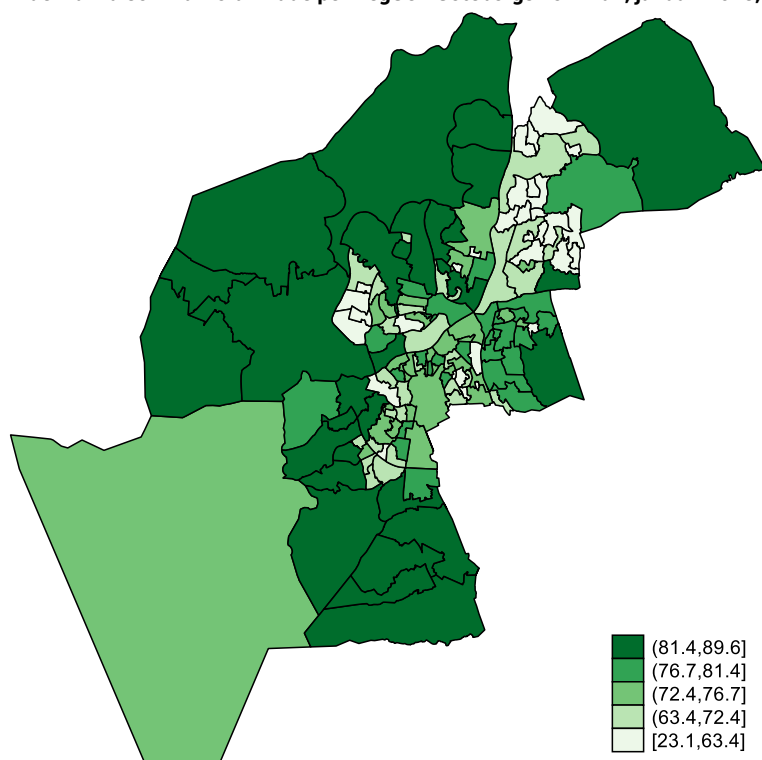
Källa: BAS, SCB, egna beräkningar.

Figur 5:
Andel vuxna som var förankrade per RegSO i Stockholms kommun, januari 2023, procent

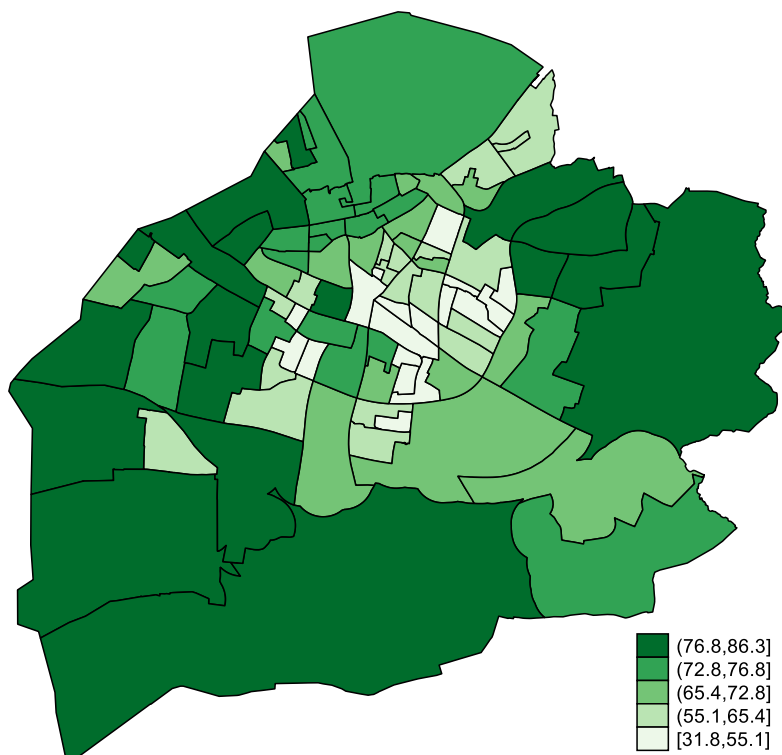
Källa: SCB, BAS, egna beräkningar.

Figur 6:
Andel vuxna som var förankrade per RegSO i Göteborgs kommun, januari 2023, procent:

Källa: SCB, BAS, egna beräkningar.

Figur 7:
Andel vuxna som var förankrade per RegSO i Malmö kommun, januari 2023, procent.

Källa: SCB, BAS, egna beräkningar.